N°. 63. 1855.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 15 en 16 Maart.

LATERE BERICHTEN DER VORIGE COURANT

Parijs. — De belgische afgevaardigden hebben gisteren den strijd over de benoeming van burgemeesters door het gouvernement, of wel door de leden van het plaatselijk bestuur of de kiesers, voort gezet. In deze zitting heeft voornamelijk de heer *Liebaut* de verdediging van het ministerieel ontwerp op zich genomen. Toen men ten laatste tot de stemming wilde overgaan, werd de kamer niet voltallig meer bevonden, 't geen den heer *Rodenbach* in gramschap deed uitroepen: » 't schijnt dat men ons de stemming met geweld wil ontnemen; 't is onbeschaamd; wat zal het land van zulk een schandelijk gedrag zeggen!"

— Bij een besluit van vorst *Leopold*, dat echter nog niet in den belgischen *Moniteur* werd opgenomen, zijn 1 luitenant-kolonel, twee kapiteins en 1 luitenant op disponibiliteit, zonder genot van eenig traktement, gesteld geworden.

— Het stedelijk bestuur van Luik houdt zich tegenwoordig met het ontwerp bezig om de stad door middel van gas te verlichten.

— Te Namen is een twist tusschen de burgers en eenige soldaten van het garnizoen gerezen, waarbij een der laatsten zwaar gewond is geworden.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 100¾; Nap. 90¼; Sp. Perpet. 48, 48¼; 3 pCt. 27½; Cortes 48⅜, ¼; Uitgest. 16⅞, 17; Braz. 84¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Maart.

De discussie in de kamer van afgevaardigden heeft ook heden morgen een aantal nieuwsgierigen uitgelokt. Nadat men eenen geruimen tijd op de komst der ministers gewacht had, nam de heer *de Sade* het woord, niet, zoo als hij zeide, om het gouvernement in eenige moeijelijkheden te wikkelen, maar om van de ministers, die, ofschoon het kabinet was ontbonden, nog steeds in hunne vorige betrekkingen werkzaam bleven, inlichtingen te vragen omtrent den toestand waarin men zich bevond. Sints twintig dagen reeds verkeerde men in eene pijnlijke onzekerheid, welke niet alleen den geregelden gang van het bestuur moest verhinderen, maar daarenboven binnen- en buitenslands de achting voor de gevestigde orde van zaken aanmerkelijk deed dalen. De kamer kon van deze onzekerheid niet langer stilzwijgend toeschouwer blijven, zonder zich medepligtig te maken. Naar zijn oordeel dus moest den koning een adres worden aangeboden, om hoogstdenzelven te verzoeken, dat er aan dezen bedenkelijken toestand zoodra mogelijk een einde mogt worden gemaakt.

De heer *Guizot* betoogde daarop dat de combinatie, waarvan hij in zaturdag met weinig vertrouwen durfde spreken, tegen alle verwachting dadelijk was in duigen gevallen; dat er sedert dien tijd nadere pogingen om een ministerie te vormen waren aangewend, doch alle zonder het gewenscht gevolg; dat eindelijk de tegenwoordige ministers den koning met hunnen raad hadden bijgestaan, maar daarvan geene rekenschap konden geven, terwijl de kamer, indien zij haren invloed al te zeer in deze zaak wilde doen gelden, de eerste beginselen van het constitutioneel gouvernement zoude verkrachten. Hij kon dus alleen de verzekering geven, dat men het mogelijke deed om aan de onzekerheid een einde te maken, en dat de tegenwoordige ministers daartoe medewerkten, des noods alles zouden opofferen.

De heer *Mauguin* kon zich met dit ontwijkend antwoord niet te vreden stellen. Hoedanig men de zaak ook beschouwde, was het zeker, dat men in dit tegenblik geen ministerie had, zooals dit volgens het charter en de beginselen van den tegenwoordigen regeringsvorm moest zijn zamengesteld. De nationale belangen werden daardoor zigtbaar benadeeld, wijl zoo uit- als inwendig, zelfs niet in de noodzakelijkste maatregelen was voorzien. Van dit alles nu meende de heer *Mauguin* dat de tegenwoordige ministers de oorzaak waren. Indien de ontbinding van dit kabinet slechts in kleinigheden of persoonele twisten haren oorsprong vondt, dan hadden zij die redenen ter zijde stellen; werd dezelve daarentegen door volgende en gewigtige bedenkingen gewettigd, dan behoorden zij hunn ontslag te bekomen, en de koning zou dan eene vrije keuze doen, zonder door alle de kiezers beheerscht te worden, die haren voorgaanden benoeming ten gevolge had. De heer *Odillon Barrot*, ofschoon in gematigder toon, sprak in denzelfden geest.

Eindelijk trad de heer *Thiers* op, om bogmaals te bewijzen dat alle discussie over den toestand van het ministerie, zoo ongelukkig als die thans was, de regten der koninge zoude verkorten, en dus als constitutioneel moest geweerd worden. Overigens zeide hij dat men ten onregte zich over regeringsloosheid beklaagde, daar hij en zijne ambtgenooten even als vroeger in de behoeften van het oogenblik en voor dit hun bestuur nog verantwoordelijk waren. Hij verzekerde met den heer *Guizot*, dat zij geenen invloed op de vrije keuze des konings wenschten uit te oefenen, en inderdaad aan alle onderhandelingen vreemd waren gebleven, tot het Z. M. had goedgedacht om hen den vorigen dag te raadplegen. De combinatie die daartoe aanleiding gaf, was echter even als de voorgaande, niet tot rijpheid gekomen, en men zou dus moeten afwachten, of eene andere daarvoor werd in de plaats gesteld. Bij het vertrek der laatste berigten duurde de discussie voort.

— Het *Journal des Débats* bevestigt dat men gisteren avond nog tot geen besluit was gekomen, doch vermeldt tevens dat de heer *de Broglie* eene zeer langdurige conferentie met den koning had.

— Men wil dat de minister van oorlog den last heeft gegeven om de onder-officieren en soldaten, wier diensttijd met dit jaar zoude eindigen, zoodra mogelijk, dat is negen maanden te voren, te ontslaan. Hierdoor zoude eene aanmerkelijke bezuiniging verdiend worden.

— De fondsen waren heden (10 *Maart*) benoteerd: 5 pCt. kont. 106,90; 3 pCt. 79,65; Nap. renten 96,50; Sp. perpet. 48; 3 pCt. 28⅝; Cortes 48.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Maart.

De graaf *van Liedekerke*, gezant bij den Pauselijken Stoel, welke door Zijne Majesteit tegen den eersten junij aanstaande was teruggeroepen, zal, naar men verneemt, vooreerst als zoodanig bij gemeld hof geaccrediteerd blijven.

— Uit Leiden wordt gemeld, dat naar men van goederhand vernam Z. K. H. de Erfprins, thans akademie-lid dier stad, ook de lessen in de regten van den hoogleeraar *H. W. Tydeman*, en die in de letteren van den hoogleeraar *P. Hoffman Peerlkamp* zal ontvangen.

— Naar men vernoemt, heeft het Z. M. behaagd, om aan de nieuwe Maatschappij van scheepsreederij te Schiedam, als bijdrage tot de daarstelling der benoodigde scheepstimmerwerf, de zeer aanzienlijke gift van *f* 20,000,00 toe te voegen.

— Uit Dordrecht schrijft men, dat aldaar heden middag, indien het water de vereischte hoogte zal bereikt hebben, van de werf van den scheepsbouwmeester *Cornelis Gips* aldaar, te water zal gebragt worden het tweedeks fregat-schip *Jacob Cats*, groot ongeveer 950 lasten.

— De door zijn vaderlandsch spel reeds elders bijzonder in de hoofdstad met roem bekende fluitist *S. M. Fleddér*, kweekeling van het institunt van blinden te Amsterdam, heeft gisteren avond de liefhebbers der toonkunst te Oosterhout op een door hem gegeven concert onthaald, 't welk, naar men ons van daar meldt, door een talrijk opgekomen publiek zoo van de heeren officieren der aldaar gekantonneerde afdeeling kurassiers als door de ingezetenen werd bijgewoond, en waarin gemelde toonkunstenaar door zijn voortreffelijk spel, de zuiverheid en kracht der tonen door hem voortgebragt, de meeste toejuiching heeft ingeoogst. De heer *S. M. Fleddér* stelt zich voor, aanstaanden Dingsdag ook in onze stad, blijkens daarvan gedane aankondiging, een concert te geven, en wij twijfelen niet of de liefhebbers der muzijk zullen zich deze gelegenheid ten nutte maken, om dezen Vaderlandschen toonkunstenaar te hooren, wiens talent te meer opmerking verdient uithoofde den ongelukkigen staat waarin hij verkeert.

De discussie over het voorstel van den markies *van Chandos*, tot afschaffing van de belasting op het mout, is volgens nadere berigten uit Londen, in de zitting van het Lagerhuis van den 10den dezer, ten einde gebragt en naar den zin van het ministerie uitgevallen. De voorsteller betuigde dat hij geenszins door den mensch gedreven werd om het bestuur te belemmeren, maar integendeel bereid was om zoo zulks noodig ware, in de plaats der moutbelasting, die hij de verderfelijkste van alle achtte, eene andere uitsluitend op de eigendommen drukte, aan te nemen. Sir *Robert Peel* betoogde daarentegen, dat zulk eene belasting op de eigendommen nimmer door de grondbezitters zou worden toegestemd, dat in geene andere belasting was uit te denken, welke die op het mout zou kunnen vervangen, en dat dus door het aannemen van het voorstel aan het openbaar krediet en aan den goeden loop der zaken eenen onherstelbaren slag zou worden toegebragt. Verscheidene andere leden, en daaronder sommige, die tot het ministerie *Grey* behoord hebben, spraken insgelijks tegen het voorstel, hetwelk in den heer *Hume* eenen verdediger vond. Bij de stemming verklaarden zich 192 leden voor het voorstel van den markies, en

Chandos en 359 daartegen, zoo dat hetzelve met de aanzienlijke meerderheid van 158 werd verworpen.

In de zitting van het Hoogerhuis van den 10den maart, heeft lord *Brougham* aan den minister van Buitenlandsche zaken, lord *Wellington*, inlichting gevraagd wegens twee, zoo hun inzien, zeer belangrijke gebeurtenissen, namelijk den dood des Keizers van Oostenrijk en het vertrek der Britsche vloot van Malta naar de Dardanellen. Ten aanzien van Oostenrijk gaf hij deze wenschen te kennen, dat de Britsche regering in het belang der menschelijkheid, en zelfs van eene goede staatkunde, bij den nieuwen Keizer pogingen zou doen, ten einde de gestrengheid te verzachten, waarmede sedert zeventien jaren in de Oostenrijksche Staten menschen behandeld wierden, die het ongeval van hun vaderland waren gevolgd, en gedeeltelijk een zeer hoogen rang in de maatschappij hadden bekleed. Het vertrek der Britsche vloot scheen met de betrekkingen tusschen Engeland en Rusland in verband te staan, en lord *Brougham* wilde dus ook weten, of het waar was, dat voor den gezantschaps-post te St. Petersburg, waartoe tegenwoordig zulke uitstekende hofmanhaften vereischt werden, lord *Londonderry* benoemd was.

Lord *Wellington* zeide, dat de vorige spreker wel niet verwachten kon eene aanteekening antwoord te ontvangen omtrent de stappen, die de Britsche regering, ten gevolge van den dood der Keizers van Oostenrijk gedaan had, daar zij van die gebeurtenis eerst den vorigen dag verwittigd was. Ten aanzien van de beweging der Britsche vloot kon hij, lord *Wellington*, alleen zeggen, dat dezelve geenszins het gevolg was van eenige stremming der vriendschaps-betrekkingen tusschen Engeland en Rusland. Hij voegde er bij, dat, zoodra het jaargetijde zulks zou toelaten, een edele lord als gezant naar St. Petersburg zou vertrekken.

Lord *Brougham* betuigde daarop zijn genoegen, dat er geen misverstand tusschen Engeland en Rusland bestond; doch gaf op nieuw den wensch te kennen, dat door de veel vermogende tusschenkomst der Britsche regering, de troonsbeklimming van *Ferdinand I* als Keizer van Oostenrijk gekenmerkt mogt worden door het uitvaardigen van een besluit van kwijtscheldig ten behoeve der personen, van wie hij vroeger gesproken had.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Maart.

De tweede Zoon der Koningin van Pruissen, Prins *Wilhelm*, is den 8sten Maart uit Berlijn naar Weenen vertrokken.

De tijding van het overlijden des Keizers van Oostenrijk heeft overal in Hongerijen eenen diepen indruk gemaakt. De rijksdag was juist in vereenigde zitting vergaderd, toen dezelve werd ontvangen, doch ging daarop dadelijk uit een. Zelfs de heftigste tegenstanders van het gouvernement gaven de sprekendste blijken van gehechtheid aan den overleden Vorst. In eene plegtige zitting die op den 4den Maart, onder voorzittersschap van den aartshertog Palatijn gehouden werd, is een rescript van Z. M. den koning *Ferdinand* voorgelezen, waarbij deze van den dood zijns vaders en van zijne troonsbeklimming officiel kennis gaf. De hulde die bij deze gelegenheid door den voorzitter aan den overledenen werd toegebracht, is algemeen toegejuicht. Men wil dat de leden van den Rijksdag eenstemmig zouden besloten hebben zich naar Weenen te begeven om bij de begrafenis-plegtigheid tegenwoordig te zijn.

— Volgens brieven uit Bern van den 6den, zou het Bondsgenootschappelijk Bestuur besloten hebben, bijaldien de opheldering, die het van de Badensche en Wurtembergsche regeringen gevraagd heeft, niet voldoende mogten zijn en zij hare troepen niet dadelijk de grenzen deden verlaten, den eersten ban van het bondsleger omtrent zevenduizend man sterk, op de been te brengen en aan de grenzen der duitsche staten samen te trekken.

Eene andere brief, van gelijke dagteekening, verzekert, dat ook onder de oostenrijksche grenzregimenten eene voortvarende beweging werd opgemerkt.

In de zitting van den Bernschen grooten raad van den 7den dezer heeft het eedgenootschappelijk bewind aan die vergadering mededeeling gedaan van zenen bij hetzelve ontvangen brief der regering van Aargau, van 3 Maart, kennis gevende, dat door de Badensche overheid den 25sten Februarij bevel gegeven was om een aantal wegens ijzerscheid te hopden, ten einde met dezelve naar de Zwitsersche grenzen te kunnen voren. Tevens werd aan den grooten raad zoo als mededeeld, welke het eedgenootschappelijk bewind, ten gevolge van die kennisgeving, en van het den 18den Februarij in Baden uitgevaardigd bevel aan alle Badensche onderdanen, om onverwijld Zwitserland te verlaten, aan de Badensche regering had doen toekomen. Hieruit, volgens dezen brief, gedagtekend te Aarau den 3den Maart, bleek het bewijdbaar overheid over het nemen van de bedoelde maatregelen, zonder dat dezelve op eene officiele wijze voorafgegaan, of de redenen, welke men daartoe meende te hebben, bekend waren gemaakt. Tusschen het eedgenootschappelijk bewind, gelijk het thans daarbij bevolen, de nadere vaststellende verklaringen aan te bekomen, omtrent de bedoelde maatregelen, en van wat dan verder wegens opgeroepene bijeenkomst van Duitsche handwerksliedenin Duitschland gemeld was, zoo als dat alle Duitschers uitgewezen uit Engeland, op de Duitsche grenzen zich hadden opgehoopt, en dat zij en al bestelde wetten aan dezen geheel eenen volke, of ook slechts aan de overige Cantons niet konden betalen; en dat zij en al bestelde wetten aan het eedgenootschappelijk bewind derzelfde voorzulken mogten hebben plaats gehad, beschikken zich vergeligmoedigheden, op de verdere dagvaarding van de Badensche regering alle mogelijke inlichtingen te geven, en gepaste maatregelen te nemen. Het bewind brengt dezelve van de Badensche regering gedane mededeeling over, en de officiele verklaring, dat de bedoelde maatregelen uit geene vijandelijke gezindheid, noch minder uit eene vijandelijke bedoeling tegen Zwitserland, maar uit de bestaande vriendschappelijke betrekkingen, het bevel aan de Badensche onderdanen om Zwitserland te verlaten, alsmede het verbod om zich derwaarts te begeven, geheel ingetrokken of althans aanmerkelijk gewijzigd zal worden.

VERANTWOORDELIJKHEID.

Herhaalen heeft men hooren zeggen, en het wordt nog dagelijks tot vervelens toe herhaald, dat de ministeriele verantwoordelijkheid, als waarborg voor 's Lands vrijheden, eene der hoofdeigenschappen is der constitutionele regeringsvormen; en er is over die verantwoordelijkheid van ook zoveel geschreven en gewreven, dat men zeker kunnen mogen rekenen op eene proefhoudende conclusie; doch altijd is het bij theorien gebleven, en die enkele proefnemingen die er van genomen zijn, zijn dan ook zoo ongelukkig uitgevallen, dat men over die proefnemingen waarlijk verlegen wordt. Men is in de tegenwoordige eeuw ziek naar constitutionele vormen, en men gelooft dat het land gered is van alle dwingelandij, en dat het noodzakelijk moet welvaren, zoodra de constitutionele vlag is uitgestoken; tijdlijk ingenomen met op het geval, dat men, ter afwinning van den bliksem op het gebouw, de aanbevolene naald heeft geplaatst, maar dat men vergeten heeft, waar eigenlijk het best de eigenlijke afleider zij aan te brengen, opdat het bliksemvuur, door de naald aangetrokken, zonder schade te doen, worde afgewend. De zoo hoog geroemde Julij-omwenteling, die met hare weldaden en met hare wijsheid ons Nederlanders zoo goed bekend gemaakt heeft, dat hier de eigendommelijke hoedanigheden van dat *zóó* aangeprezen stelsel aangeven; 't welk, zoo men zegt, de onschendbaarheid der Regeerders waarborgt. Dat zoogenaamde behoudende, misbruiken werende *contressing* beduidt eigenlijk niets; de achtervolgens elkander vervangen hebbende ministerijen in Frankrijk en zelfs in Engeland, strekken met de daad tot niets anders, dan om den strijd tegen personen met dien tegen beginselen te verwisselen, met dat gelukkig gevolg, dat de vraag, *wie* er in het ministerie zitten, meer de staatkundigen van den dag bezig houdt, dan het onderzoek, of het algemeene welzijn behartigd en de nationale eer gehandhaafd wordt. En welke *resultaten* levert dan die ministeriele verantwoordelijkheid op; geene andere dan deze, dat degenen die van het staatkundig tooneel afreden, tot regters krijgen geene onafhankelijke, buiten allen inslag zijnde personen, maar de bovendrijvende partij. Heeft de Heer [illegible] geen waar woord gezegd, toen hij, ter gelegenheid van het ontwerp der amnestie, zeide: *Dans l'ordre politique, entre les factions et les factions, entre les gouvernements et les partis, il n'y a point de procès possible, point de jugement nécessaire, point d'arrêt juste et impartial. Entre ces grands et terribles adversaires, la procès c'est la bataille; le jugement c'est la victoire. Y a-t-il un procès nécessaire, quand la victoire a prononcé? Y a-t-il un procès impartial, quand on est jugé par les vainqueurs? Y a-t-il un procès juste, quand il y a en présence des ennemis et point de juges?* (1).

Ook in onze Grondwet, die nogtans met zeker mistrouwen omtrent bespiegelingen is vastgesteld, heeft men dat soort van verantwoordelijkheid ook trachten op te sporen, en dat is vruchteloos geweest, ondanks alle pogingen die daartoe zijn in het werk gesteld: men heeft geen anderen waarborg verlangd, dan dat de ministers en andere hooge staatsdienaren niet ongestraft misbruik van de hun verleende magt zouden maken, en de Hooge Raad, een tribunaal dat minder, of liever in 't geheel niet, aan staatkundige hartstogten onderhevig wezen zal, uit den aard zijner samenstelling, is als de rechtbank aangewezen, voor welke de staatsdienaren terecht staan wegens misdrijven gepleegd in de uitoefening hunner functien; maar eene mogelijke terechtstelling wegens in geweten des Lands nuttig gedachte raadgevingen, daarvan heeft men geen spoor kunnen ontdekken. Men moet nu niet komen zeggen, dat de misbruiken, welke er omtrent het stelsel der zoogenaamde ministeriele verantwoordelijkheid plaats gehad hebben, niet konden gevreesd worden ten aanzien der instelling, omtrent welke geluksgevallen heeft men ongunstige proefnemingen gedaan, maar wij zijn per consequentie, dat er geen beter middel kon uitgedacht worden, om zich de vermogendste staatsmannen uit het bewind te rukken, dan door dat zelfde stelsel; en dat er geen gereeder middel is, kunnen ongedacht worden, om een ander partij in te nemen, en ook zelf eene beurt van regeren te krijgen, dan door dat stelsel. Maar rust dat geheele stelsel niet op eenen valschen grondslag,

(1) In dat staatkundige tusschenbattingen factien, dat tusschen regeringspartijen (geen regtgeling mogelijk, geen onpartijdige beslissing, geen regtvaardige en opregte uitspraak. Tusschen die groote en edele zaakelijke kampvechters is het regtgeding de Talge, is het amnestie-wetsontwerp [illegible] regtgeding van noodeloos als de overwinning uitgemaakt [illegible] er een opening, een [illegible] is er een regtgeding tegen [illegible] de overwinnaars? [illegible] (*Vaderl. Mus.* 31 Dec. 1835).

op deszen namelijk, *dat misbruik van magt* ALLEEN *gepleegd wordt door de Regering?* en *dat de aanslagen tegen de Vrijheden des lands* ALLEEN *geraamd worden door hen, die dan 't bestuur zijn?* Er bestaat eene guldene spreuk, dat alles wat magthebbend is, geneigd is om zijne magt uit te breiden: doch zoude dit, op waarheid gegronde gezegde ANDERS toepasselijk zijn op de Regering? Schuilt dat kwaad niet veelbet bij de beminders van dat gezag, die zelven voor zich het gezag verlangen, en daartoe geene middelen hoogenaamd onbedenkelijk of verboden achten; — door wie toch wordt het Volk in beweging gebragt? De fortuinzoekers, die de laatste omwentelingen in Europa hebben helpen aanrakken en daarstellen, zullen het antwoord niet schuldig blijven; zij weten, wie zulks gedaan hebben. — Toen ter oorzake van den voortholenden gang van het ministerie GREY en MELBOURNE de Engelsche staats-constitutie dreigde omgekeerd te worden, en 's Konings woord eenen WELLINGTON en PEEL in het ministerie riep, en ware het mogelijk het gevreesde gevaar nog intijds te vermijden, men zeide mij, met eenen volksopstand die ervaren staatslieden dreigende, dat op dat ministerie de VERANTWOORDELIJKHEID daarvan zoude nederkomen, heeft die persoonlijke partijdigheid de tegenstanders van dat ministerie dan alzoo verbijsterd, dat zij de verantwoordelijkheid voor hunne *eigene* bedrijven aan anderen in volken ernst willen ten laste leggen? Bij wie toch berust de schuld dier ijdelhoofdige zucht naar hervormingen, den kreet van regt, van zeden en godsdienstige begrippen, ten koste van al het bestaande, welke thans het Engelsche volk het onmogelijke doet eischen? Zijn het niet de maatregelen van het ministerie GREY en MELBOURNE, dat de hand reikte aan opstandelingen en uit zucht naar eene verderfelijke populariteit, de bij andere volken aangemoedigde verkeerdheden op eigen grond overbragt en ondersteunde? Wanneer dan het ministerie PEEL, waaraan men geene wezenlijke verdiensten weigeren kan, niet toegeeft aan overdrevene eischingen, zal dan de verantwoordelijkheid van eene verbijstering des Volks, door enkele partijen ondernomen, te zijnen laste kunnen komen? Voorzeker niet; het gehoor geven aan de heilzamelijke vorderingen des Volks, zoude de Staat in den afgrond storten, waarvoor het ministerie PEEL geroepen is dien Staat te bewaren; en zoo er ooit strenge toepassing van het begrip: *Il faut sauver l'Etat, malgré lui*, kan bijgebragt worden, dan is het in dezen tegenwoordigen tijd, waarin een geest van verbijstering de volken van Europa (Gode zij er voor gedankt, ons Vaderland deelt niet in dien ziekte-staat!) verblind houdt ter juiste onderkenning [illegible] en ter oordeelkundige waardering van hunne betamelijke Vrijheden. Hiermede worden geene zoogenaamde *Coups d'Etat* aangeprezen: maar wordt bedoeld, het [illegible] en gelijkmatig handhaven van het evenwigt tusschen de onderscheidene ligchamen in den Staat, alsmede het onbevreesd, beraden en met klem, ten uitvoer leggen der landswetten, in het beteugelen van allerlei geweld.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwtijdingen.

DUITSCHLAND. — Aan de Hoge School te *Berlijn* is in plaats van HEGEL tot Hoogleeraar in de Wijsbegeerte benoemd Dr. GANS, Rector te *Bayreuth*. — De Oostenrijksche *Beobachter* bevat een overzigt van de werken, welke Dr. VON SIEBOLD, over *Japan* deels reeds begonnen heeft in 't licht te geven, deels voor de uitgave in gereedheid brengt, waaruit wij het volgende ontleenen. Als Geneesheer en Natuuronderzoeker aan het Nederlandsche Gezantschap ter *Jeddo* toegevoegd, heeft Dr. VON SIEBOLD zich in de jaren 1823 tot 1830 bezig gehouden met een Wetenschappelijk onderzoek van een der merkwaardigste en minst toegankelijke landen, en het is hem gelukt, met zulke uitgebreide verzamelingen van Natuur-historische voorwerpen en eenen zoo grooten schat van zaken, voor Land- en Volkenkunde belangrijk, naar *Europa* terug te keeren, dat de openbaarmaking zijner bouwstoffen de hoop geeft eene aanmerkelijke gaping in onze kennis van de aarde en van hare voortbrengselen, en bewoners, te zullen aanvullen. De beschrijving der Land- en Zeereizen van Dr. VON SIEBOLD, zijne natuurkundige ontdekkingen, en zijne opmerkingen over Geschiedenis, Zeden en Taal der Oostelijke eilanden van *Azië* zullen vervat worden in een werk, 't welk ten titel voert *Nippon*, waarvan reeds een gedeelte het licht ziet. Hetzelve is in verscheidene afdeelingen gesplitst en wordt voorzien van eene talrijke verzameling steendrukplaten, door Hollandsche, Duitsche en Fransche Kunstenaars vervaardigd. De ontdekkingen van Dr. VON SIEBOLD omtrent de voortbrengselen der natuur in *Japan* worden in twee andere werken bekend gemaakt, eene *Fauna Japonica*, en eene *Flora Japonica*. De belangrijkheid van dezen arbeid voor de systematische beoefening der Natuur, laat zich reeds uit de ligging zelve van den Japanschen Archipel opmaken, tusschen *Amerika* en *Azië*, welke dezelve dan ook werkelijk door vele schakels aan den band gehouden wordt, welke de oude wereld aan de nieuwe vasthecht. Doch daarenboven bloeit dit rijk in zeer gewigtige ontdekkingen voor de Geneeskunde, de technologie, den land- en tuinbouw, vooral daar de Schrijver hierbijgebruik heeft kunnen maken van den ganschen rijkdom der Japansche litteratuur, en van de opheldering van geleerde Japannezen. De schoone, krachtvolle en rijke natuurontwikkeling der Japansche eilanden, en eene tot eenen ongeloofelijken trap van volkomenheid gestegene tuinbouwkunst, beloven den liefhebberen der Plantenkunde, de aangenaamste ontdekkingen. Niet alleen zijn de fraaiste en nuttigste gewassen, door inlandsche kunstenaars naar de natuur geteekend, maar het heeft zelfs den reiziger mogen gelukken, verscheidene gewassen levend naar *Europa* over te brengen. De voornaamste Kruidkundigen van *Europa* hebben zich daarenboven verbonden, den Heer VON SIEBOLD met hunne voorlichting bij te staan. Van de Philologische werken des Reizigers, welke een tot hiertoe geheel onbekend taalrijk eigen en eene rijke veelsoortige Letterkunde zullen doen kennen, zijn reeds verscheenen: *Sin zoo zi lin gjok ben*, zijnde eene verzameling van al de Chineesche letters, volgens hare wortels gerangschikt, en *Isiandsii eben*, zijnde eene vertaling van een Chineesch Schoolboek in de tot hiertoe geheel onbekende *Koomasche* taal; terwijl eindelijk nog op de pers is een *Thesaurus linguae Japonicae*, of verzameling van alle Japansche woorden, met eene Chineesche vertaling. Dit laatste werk is, onder de leiding des Uitgevers, door eenen geleerden Chinees, KO-TSCHINGDSCHANG, die tegenwoordig in *Europa* gevolgd is, op steen geteekend, en staat ten volle de Kalligraphische bekwaamheid dier natie. Over de wetenschappelijke waarde van den arbeid des Heeren VON SIEBOLD, heeft zich de grootste kenner der Oost-Aziatische letterkunde, KLAPROTH en de Russische Admiraal VON KREUSENSTERN, zoo beslissend verklaard, dat men, om de woorden van laatstgenoemden te bezigen, gedrongen wordt, den Reiziger »geluk te wenschen, » zulke gewigtige bijdragen tot een zoo weinig bekend en zoo merkwaardig » land te hebben medegebragt, en zijne regtmatige bewondering te betuigen, voor de zelfopoffering en den moed, waardoor het hem gelukt is » met gevaar zijner vrijheid en misschien van zijn leven, schatten te verzamelen welke de wetenschap zoo zeer zullen verrijken."

RUSLAND. — De weduwe van den Luitenant-Generaal KLINGER, den bekenden Duitschen Dichter, heeft aan de Universiteit te *Dorpat*, waarvan haar Gemaal Curator is geweest, eene rijke boekverzameling van nieuwere Letterkunde, ten geschenke gegeven, welke in de Universiteits-bibliotheek eene afzonderlijke afdeeling zal uitmaken, onder den naam van de *Klingersche*.

ITALIË. — De Israëlieten te *Rome* hebben aan den Paus een werk aangeboden in Hebreeuwsch Schrift, 't welk een meesterstuk is van Kalligraphie en prachtige boekbinderij. Het werk, in groot folio, bevat eene lofrede op den Paus, en het gebed voor den Vorst, 't welk op iedereen Sabbath in de Synagogen wordt gelezen. Daarop volgen twee vertalingen in verzen, eene in 't Latijn, en eene in 't Italiaansch. Elke bladzijde is gedrukt in eene verschillende soort van schrift, en het geheel is doorzaaid met figuren, en, als lijstwerk om het schrift, met fraaije teekeningen versierd. Onder deze afbeeldingen merkt men een zeer wel-gelijkend portret op van den Paus, en deszelfs wapenen. De teekeningen met de pen, zijn van een Venetiaanschen kunstenaar PAOLETTI, die thans te *Rome* woont. De band is ongemeen rijk, van wit satijn, met goud geborduurd, en verrende op beide zijden de wapenen van den Paus, voorzien van twee zware sloten, kunstig uit goud gewerkt, en insgelijks met de wapenen van den Paus versierd. Dit prachtwerk, waaraan eenige duizenden zijn te koste gelegd moet de rol der Wet vervangen, welke de Joden bij de verheffing van den Paus verpligt waren aan te bieden.

FRANKRIJK. — Aan de beoefenaars der boekenkennis wordt aanbevolen de Catalogus eener fraaije boekverzameling, waarvan de verkooping in de afgeloopene week te *Lyon* heeft plaats gehad. Deze Catalogus is vervaardigd door den Heer J. JANOK en onderscheidt zich door eenige belangrijke aanteekeningen en door de zorg, welke de Vervaardiger heeft gedragen, om de namen te doen kennen van de Schrijvers, die hunne namen hebben verzwegen of onder valsche verborgen hebben. Zoo leert men er, bij voorbeeld, den Schrijver uit kennen van de *Notes Analytiques et Critiques sur le Contrat Social de J. J. Rousseau* (Lyon, 1829), zijnde ANT. VIRIEU, een koopman van *Lyon*, in November ll. te *Algiers* overleden. De Catalogus is verkrijgbaar te *Parijs* bij de gebroeders DEBURE. — In plaats van den bevorderden DUPUYTREN is de Heer ROUX benoemd als eerste Geneesheer en Hoogleeraar in de Klinische Heelkunde in het *Hotel-Dieu*. Op de prijsvraag door de Akademie der Zede- en Staatkundige Wetenschappen uitgeschreven, over het nut van *de contraindre par corps* in zaken van burgerlijke regtspleging en koophandel, en verband bestaande met de openbare zedekunde, de belangen van den handel, van de maatschappij en het huisgezinnen, waren tien verhandelingen ingekomen. Over dezelve heeft de Hertog van BASSANO, in de zitting van den 7 dezer een verslag gelezen, 't welk twee uren geduurd heeft. De prijsvraag met algemeene stemmen toegewezen aan het stuk van den Heer J. B. BLANC, advokaat en suppleant-regter bij de regtbank te *Clermont-Ferrand*. — De Opera te *Jassy* vindt meer en meer bijval. Men zegt dat men bij de Schouwburgen te *Rouen* en te *Brussel* reeds bezig is, de opvoering van dit stuk gereed te maken.

NEDERLANDEN. — De Tweede Klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Kunsten en Wetenschappen heeft Vrijdag ll. hare vroeger aangekondigde tiende openbare Vergadering gehouden, in tegenwoordigheid van den Heer Burgemeester der hoofdstad, en vrij talrijk aangezeten beoefenaren en liefhebbers eene talrijke schaar van toehoorders. Voorzitter was de Heer MR. J. DE VRIES. De hoofdelijke handelingen der laatste openbare Vergadering afgestorvene medeleden, hoogleeraar MR. J. VAN DER HOEVEN en de Heeren MR. S. JZN. WIJSELING, verslag deed van de werkzaamheden der leden sedert de laatste openbare mededeeling. Hierna traden achtervolgens de HH. D. J. VAN LENNEP en MR. J. VAN DER PALM op, en droegen de eerste eene verhandeling door wijlen Mr. J. D. MEERMAN nagelaten, de laatste een dichtstuk voor, waarna deze openbare bijeenkomst werd besloten.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

De *Commissie van Landbouw* in de provincie Utrecht heeft bekend gemaakt, dat in de verzameling van landbouwkundige werktuigen, geplaatst in het oude paleis, binnen de stad Utrecht, voorhanden is, de toestel tot het karnen van boter, volgens de nieuw uitgevondene zamenstelling van PIETER KLAASEN KUIPERS, Timmerman en Molenmaker te Ten Boer (provincie Groningen). Deze karn beveelt zich boven de reeds bestaande pols- en draai-karns aan, door hare eenvoudigheid, ruimen inhoud, ligte beweging, gemis van geraas, eindelijkheid, en eene spoedigere bewerking der boter, zijnde dit door vergelijkende proeven, op last van den heer Gouverneur der provincie Groningen, door den Hoogleeraar H. C. van HALL en Mr. A. L. WERKENS genomen, uitgewezen. Dezelve kan ingerigt worden voor groote en kleine melkerijen, en om met de hand, of door een paard, te worden bewogen. Zij neemt, op de eerstbedoelde wijze werkende en om geborgen te worden, slechts eene geringe ruimte in en gaat, door den langwerpig vierkanten vorm, eene gemakkelijke gelegenheid aan de hand tot het uitschoppen van de boter. Dit werktuig kan dagelijks door [illegible] op de gewone uren voor de berigtiging van het [illegible] vastgesteld, in oogenschouw worden genomen, ten einde [illegible] de ingezetenen bekend te maken, wanneermede tevens nadere [illegible] te verkrijgen. Eene naauwkeurige beschrijving en teekening van den bedoelden karn-toestel, door den heer G. J. VERDAM, zijn te vinden in het *Tijdschrift ter beoordering van nijverheid*, uitgegeven door de *Nederlandsche Maatschappij*, D. II, stuk 4, blad. 670 en verv.

Zelfontbranding der steenkolen. — De gevallen van zelfontbranding der steenkolen hebben sich, sedert de kolen, met het gewigt en niet met de maat verkocht moeten worden, aanmerkelijk vermeerderd. Vroeger werden zij namelijk gereefd, maar tegenwoordig, nu zij met het gewigt verkocht worden, geeft men alles, zelfs het stof in de zakken enz. Wanneer derhalve de kolen zwavel bevatten, en dit stof nat wordt, zoo ontstaat er groot gevaar van zelfontbranding. Als bewijs daarvan worden de volgende voorbeelden bijgebragt. Bij het open maken van de valdeuren van het schip *London*, hetwelk onlangs steenkolen uit Engeland naar Calcutta bragt, sloeg plotselings zeer groote vlam uit het scheepsruim, en men was gedwongen het schip half te doen zinken, om den brand meester te kunnen worden. Ware het schip slechts 24 uren langer op zee gebleven, zoo had het in vlammen opgegaan. Een geheel gelijksoortig ongeluk had eenigen tijd geleden op een kolenschip plaats, hetwelk te Woolwich de koninklijke stoomboot van steenkolen voorzag.

Uitgestrektheid van het stelsel der ijzeren spoorwegen in de Vereenigde Staten. — In den staat New-York alleen zijn, sedert het aanleggen van den Liverpool-Manchester ijzeren spoorweg, niet minder dan 37 ijzeren spoorwegen ontstaan, waarvan het kapitaal zamen genomen 29,865,000 dollars of 6 mill. pond sterling beloopt. Bij dat alles bepaalt men zich tegenwoordig aldaar, bij het aanleggen van elken nieuwen ijzeren spoorweg, tot nu toe, slechts tot de berekening der kosten en deszelfs waarschijnlijke opbrengst. In Engeland daarentegen hebben het enkele Mechanici reeds verder gebragt. De heer H. H. PRICE tracht namelijk in het berigt, dat hij onlangs uitbragt, omtrent den ijzeren spoorweg, welke van Londen naar Zuid-Wallis leidende, te bewijzen, dat, als de Romeinen, die door hunne heerlijke wegen zoo veel geschiktheid voor onzen gemeenschap ontwikkeld hebben, de ijzeren spoorwegen en de stoomwerktuigen gekend hadden, dat Romeinsche rijk nooit op eene andere wijze dan door inwendige twisten had kunnen te gronde gaan, en dat tegenwoordig $\frac{3}{4}$ gedeelte der wereld Romeinsch zoude hebben moeten zijn.

Gering aantal fabrijken in Ierland. — Uit een verslag, door den heer HORNER, op het einde van Julij des vorigen jaars aan lord DUNCANNON gedaan, blijkt, dat in Ierland tot nu toe in het geheel slechts 34 zulke fabrijken bestaan, welke men onder den naam van factorijen begrijpt, en dat zelfs van deze er vele in het klein werken. Het bezit ook geene enkele groote of kleine wolmolen en noordelijk van het graafschap Dublin vindt men ook geenen zijdemolen. In en bij Belfast treft men eenige groote katoenmolens aan, en nog zeer kort geleden werden aldaar verscheidene zeer groote vlasspinnerijen opgerigt. Het totaal der arbeiders, die in het noorden van Ierland in de fabrijken, onder de nieuwe plaats behoorende, werken, beloopt slechts 5395, waaronder 1965 (namelijk 525 mannelijke en 1440 vrouwelijke) tusschen 13 en 18 jaar oud zijn; 427 zijn beneden 13 jaar, en daarvan weder slechts 47 beneden 11 jaar. Er is aldaar een overvloed van arbeiders, en het arbeidsloon is zoo goedkoop, dat de eigenaars van molens geene gelegenheid hebben, om kinderen beneden 13 jaar werk te verschaffen. De vervaardiging der gezamenlijke fabrieken, wordt op 1280 paarden kracht gerekend, waarvan 733 door stroom en 547 door water voortgebragt worden. Uit hetzelfde verslag blijkt, dat in Schotland het aantal katoen-, wol-, zijde- en vlasfabrijken, waarin alle machines door stoomwerktuigen of waterraderen gedreven worden, niet minder dan 388 bedraagt.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 13den Maart.*

Nederland. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers van heden.	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers van heden.
Werk. Schuld 2½	56⅞	56⅞	56⅞	Certificat. 6	99		
dito dito 5	101⅜	101⅝	101⅜	Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito.	1			Cert. te Hamb. 5			
Kansbill. dito.	25⅛	25⅞	25⅞	Ins. in Assig. 5	70⅛	70⅝	
Amort. Syndic. 2½	95⅛	95¼	95⅛	Certific. dito. 6	70⅝	71	71
Dito dito. 3½	79⅝	80	80	Polen.			
Schatkistbill. 4	101⅛			Aand. L. fl. 300			
Oorlogslast. . 5				Pruissen.			
Leening 1831. 6				Dito dito R. 50.	114	114¼	
Hand.-Maats. 4½	107⅝	107⅞	107⅞	Neg. L. 1830. 4	101½		
Frankrijk.				Oostenrijk.			
Ins. Grooth. 3				Aand. L. f 100.			
Engeland.				Dito dito 250. 4	426		
Dito p. 12 Aug. 3				Metalliek. . . 5	99⅝		
Spanje.				Dito Obligat. 5			
Certific. Amst. 5	47⅝	47⅞	47⅝	Dito			
Dito f 1000. 5	27⅝	27⅝	27⅝	Obl. [illegible] 6			
Uitg. 3 pc. Sch. 5	17⅛	17⅛	17⅛	Dito			
Cert. R. Lond. 5	47½	47⅝	47½	Ween. B. act. 5			
Napels.				N. Ween. Aand.	717		
Certific. L. & B. 5	89½			Denemarken.			
Dito Falc. & C. 5	91¼			Leen. te Lond. 3			
Leen. Lond. R. 5				Brazilien.			
Rusland.				Dito Rotsch. 5	85⅛	85⅜	85⅛
Obl. Hope 1798 5	103½	103⅝		Griekenl.			
Dito 18²⁸/₂₉ . . . 5	103⅜			Dito te Lond. 5			

*** Heden bevielt voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*,
E. DEN BOUWMEISTER, geb. Echtgenoote van
ZEVENBERGEN; J. VAN BRAAMBEEK.
den 7. Maart 1835.

Men gelieve deze als bijzondere kennisgeving te beschouwen.

*** De H. LEICKERING heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te verwittigen, dat bij hem gearriveerd is het laatste uitgekomen MEUBEL-PAPIER, tot den geringen prijs van 45 Cents tot f 1,80; zoute wat verder bij hem te bekomen is, breeder bij adressen. Verzoekt gunst en rekommandatie.

Voor het Rijk.

Amsterdamsche Stoombark.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, ENZ.

HOUTVERKOOPING, ENZ.

De Agent van het Domein te Breda, als daartoe geautoriseerd, zal, op Maandag den 23sten Maart 1835, 's morgens om 9 ure, ten huize en herberge van JAN VAN ARPHEN, in den Zandberg, buiten de Gemeenepoort der stad Breda, ten overstaan van den Heere Burgemeester der gemeente van Teteringen, publiek Verkoopen,

TE WETTEN:

50 kavelen MASTEN, SPARREN, BOOMSTAKEN en DUNSEL, gehakt liggende in differente perken van het Mastbosch en op de Hoeve in het bosch.
4 " SMEERITAKKEN, op differente wegen.
14 " MASTBOOMEN, enz., in het perk de 5 Kavels in het St. Annabosch; en
5 " op stam staande MASTBOOM en [illegible] aan de zuidzijde van het [illegible]

Almede zullen worden verkocht:

Den *OPSTAL* van een HUISJE en SCHUUR, staande op de 4de Huisvelden bij 's Rijks Arsenaal te Breda, – Alles breeder per biljetten omschreven.

De kondities van verkoop liggen ter lezing ten kantore van den Agent, terwijl bij de respective Plantsadjunct-meesters nadere informatien en aanwijzing, ingleeden de perken te bekomen zijn.

Breda, den 9. Maart 1835.

De Agent voornoemd,
M. SMEETS.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 13den Maart.*

HARWICH. — Pruisch soldeel 132 ℔ Knapp Boole Poele. f 206; – 130 Rog. f 168; – 124 Anchumer f 160, bij partij – 123 Elder f 145, bij partij – 124 N. Vriess. f 140; – 125 dito Suet f 135; – 126 geringe bonte Poele f 175; – 123 O. geringe rode Koningsb. f 148.

ROGGE. — In eenen doen 120 ℔ Cours f 168; – 120 Rhijn f 140; – 124 N. Geldersche f 140.

GARST. — In eenen doen 112 ℔ mooije Holsteins. f 115; – 111 Deensche f 100; – 108 Pommersche f 102.

HAVER. — Als voren, mede eenige handel. 84 ℔ Fine f 95; – 75 Dikke f 76; – 83 dito f 86; – 76, 77 en 79 O. Hoger bij part f 78, 80, 81.

BOEKWEIT. — Prijshoudend 102 ℔ Goesvrieze f 115.

RAAPZAAD. — Gevraagd f 190.

De Boekhandelaar bij BROESE & COMP. te Boekhandelaars en Boekverkoopers.

STOOM-JAGT PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Maart 1835.

Van Middelburg. Van Rotterdam.
Zondag den 15, 's morgs 8 uren. | Dingsdag den 17, 's morg. 9½ uur
Donderdag " 19, " 7 " | Vrijdag " 20, " 8 "